

er zichzelf wel niet toe brengen om haar eigenhandig te doden, en zegt alleen: 'Ik zal je niet aanraken. Je krijgt je straf wel van God. God zal je straffen.' Hij geeft God daartoe ruim de kans door haar uitgeput en slecht gekleed mee te nemen op de bergtocht die zijn paard niet overleefde. Als Zine door het herinneren aan een gelukkig moment in hun jeugd een gevoelige snaar raakt en hem zo duidelijk maakt dat hij van haar houdt op een 'moderne' manier, is het voor haar reeds te laat.

Met Mehmet en Emine voert Güney twee mensen op die nadenken en beslissingen durven nemen. Mehmet was chauffeur bij de mislukte inbraak van zijn schoonbroer in een juwelierszaak en zijn vlucht was mede de oorzaak van diens dood. De schoonfamilie stelt hem verantwoordelijk en zijn vrouw Emine heeft Mehmet een brief geschreven waarin ze hem opheldering vraagt: 'Mijn leven lijkt een gevangenis, aan de ene kant jij, aan de andere kant mijn familie. Is Aziz echt gedood omdat jij bent gevlucht?' Mehmet neemt haar vraag au sérieux, hoewel het in de context duidelijk is dat het absoluut gewoon is dat een vrouw

dergelijke vragen stelt. Hij praat met een vriend terwijl hij op weg is naar haar ouderlijk huis in Diyarbakir, waar zij met hun kinderen verblijft. Deze vriend raadt hem aan in de eerste plaats met zichzelf eerlijk te zijn. Mehmet confronteert de familie van Emine en bekent dat hij mede schuld heeft aan de dood van zijn schoonbroer. Dit leidt echter niet tot een verzoening: voor de familie is Mehmet nu een bloedvijand die moet verdwijnen, en zijn 'bastaards' maar moet meenemen. En als Emine dat verkiest, moet ze hem maar volgen. Emine vertrekt dan inderdaad met haar man en kinderen. Mehmet en Emine kiezen niet echt openlijk tegen de traditie, maar – tenminste voor moderne buitenstaanders – elk op hun manier voor 'waarachtigheid'. Voor Emine maakt het feit dat Mehmet haar vraag au sérieux neemt en eerlijk beantwoordt, hem opnieuw aanvaardbaar als man en vader van haar kinderen tegen haar familie in. Güney laat hen echter in het treintoilet vrijen, wat tot een schandaal leidt: Emine komt terug met een verfromfaaide hoofddoek waar haar uitpuilt – wat gelijkstaat met seksuele invitatie en

promiscuïteit, want een man die het haar van een vrouw ziet wordt geacht die vrouw onmiddellijk te willen. Bij de confrontatie met de treinambtenaren spreekt enkel Mehmet, aan Emine wordt niets gevraagd en zij neemt ook niet zelf het woord. Deze scène suggereert dat het verlaten van de traditionele paden voor man, noch vrouw evident is. De man lijkt niet langer in staat zijn vrouw van schande te vrijwaren en de vrouw kan nog niet voor zichzelf opkomen. Een nieuw of ander leven wordt het koppel trouwens helemaal niet gegund, want het wordt nog op de trein en voor de ogen van hun kinderen, vermoord door een jongere broer van Emine. Emine's vader handelt zo als de patriarch die heerst over zijn kleine gesloten wereld. Hij beslist over leven en dood en laat een broer zijn zus vermoorden. Buiten zijn microkosmos begint een onbekende wereld en een samenleving die hij niet wil kennen en negeert: op geen enkel moment wordt in rekening gebracht dat zijn zoon neergeschoten is bij het plegen van een inbraak. De politie of de staat en zijn schoonzoon zijn 'vijanden', simpelweg omdat ze de

Yol (Yılmaz Güney) – 1982